Metastáza karcinomu prsu do močového měchýře

MUDr. Zuzana Lenčová, MUDr. Petr Prošvic

Urologické oddělení, Oblastní nemocnice Náchod, a. s.

Následující článek pojednává o metastáze karcinomu prsu do močového měchýře. Navzdory tomu, že metastázy karcinomu prsu jsou běžné, zaznamenaná incidence metastáz karcinomu prsu do močového měchýře je asi 3 % (1–3). Ve většině případů je metastáza do měchýře spojena ze symptomy dolních močových cest a s dalšími metastázami do pánevních orgánů (3).

Klíčová slova: karcinom prsu, metastáze, močový měchýř.

The metastasis of breast cancer to the urinary bladder

The article describes the case of metastasis of breast cancer to the urinary bladder. However, metastases of breast cancer are common, the documented incidence of bladder metastases is roughly 3%. In majority of cases, the breast cancer metastasis to the bladder is associated with lower urinary tract symptoms and other pelvic organ metastases.

Key words: breast cancer, metastasis, urinary bladder.

Kazuistika

52letá pacientka byla v onkologickém dispenzáři od roku 2008 pro invazivní ductální karcinom levého prsu (pT2pN1M0, G2, HER2/neu neg., p53 negativní, Ki-67 pozitivní ve 20 %, hormonálně senzitivní). Byla po parciální mastektomii s exenterací axily vlevo v roce 2009. Následně pacientka podstoupila hormonální léčbu tamoxifenem, která byla ukončena pro vysoké riziko tromboembolie. V roce 2009 byla provedena radiační kastrace pacientky.

V červnu 2014 pacientka přichází na urologické vyšetření pro CT nález tumorózní infiltrace močového měchýře překrývající pravé ústí močovodu se zbytnělou stěnou močového měchýře dorzálně a kaudálně vpravo (obrázek 1 a 2). Pacientka byla plně asymptomatická bez anamnézy hematurie. V laboratoři byla detekována elevace onkomarkerů CA125, CEA a CA15.3. Urea a kreatinin byly v normě, močový nález byl negativní. Bylo provedeno gynekologické vyšetření na vyloučení extravezikální etiologie nádoru. Extravezikální původ nebyl gynekologem potvrzen.

Po předoperační přípravě byla provedena cystoskopie s makroskopickým nálezem změněné sliznice močového měchýře tumorózním infiltrátem naléhajícím zvnějšku do oblasti pravé boční stěny močového měchýře s infiltrací pravého uretrálního ústí. Byla provedena endoresektomie tumoru.

V pooperačním průběhu byl stav pacientky komplikován renální kolikou s nálezem hydro-

néfrózy vpravo, pro kterou byla založena punkční nefrostomie.

Histologie potvrdila infiltraci stěny močového měchýře málo diferencovaným invazivním ductálním karcinomem mléčné žlázy, pravděpodobně metastatického původu z dříve diagnostikovaného karcinomu prsu. Dodatečné imunohistochemické vyšetření potvrdilo metastázu níže diferencovaného ductálního adenokarcinomu

Obr. 1. CT znázornění metastázy do močového měchýře, sagitální sken

Obr. 2. Metastáza do močového měchýře axiální

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

MUDr. Zuzana Lenčová, lencova.zuzana@nemocnicenachod.cz

Urologické oddělení, Oblastní nemocnice Náchod, a. s., Purkyňova 446, 547 01 Náchod

Cit. zkr: Urol. praxi 2016; 17(5): 227–228

Článek přijat redakcí: 18. 10. 2015

Článek přijat k publikaci: 19. 11. 2015

prsu s extrémně vysokou proliferační aktivitou (Ki-67 pozitivní v 60–80 % nádorových buněk, se středně silnou expresí onkoproteinu p53, se slabou až středně silnou expresí onkoproteinu HER-2/neu a parciální hormonální senzitivitou).

Pacientka byla odeslána na onkologii, kde podstoupila paliativní CHT.

Po dvou měsících po transuretrální resekci byla extrahována nefrostomie a perkutánně zaveden tumorový stent vpravo. Na ascendentní pyeloureterografii byla potvrzena juxtavezikální striktura močovodu v délce 1–2 cm.

Navzdory paliativní CHT dochází po několika měsících od operace k progresi onemocnění.

Diskuze

Od roku 1956 bylo diagnostikováno 26 případů metastáz karcinomu prsu do močového měchýře (4–15). Z nich pouze tři případy představovaly solitární metastázu do močového měchýře, ostatní byly spojené s metastatickým postižením více orgánů (6, 11, 14). Většina pacientů byla symptomatická.

LITERATURA

1. Cecil RL, Andreoli TE. Cecil Essentials of Medicine. 4th ed. Vol. 426. Philadelphia: W.B. Saunders, 1997: 519.
2. Bland KI, Copeland EM. The Breast: Comprehensive Management of Benign and Malignant Diseases. 2nd ed. Vol. 339. Philadelphia: W.B. Saunders; 1998; pp. 395–396, 564–576, 1299.
3. Holland JF, Frei E. Cancer Medicine, 1773 Philadelphia: Lea & Febiger; 1973.
4. Berger Y, Nissenblatt M, Salwitz J, et al. Bladder involvement in metastatic breast carcinoma. J Urol. 1992;147: 137–139.
5. Pontes JE, Oldford JR. Metastatic breast carcinoma to the bladder. J Urol. 1970; 104: 839–842.
6. Elia G, Stewart S, Makhuli ZN, et al. Metastatic breast cancer diagnosed during a work-up for urinary incontinence: a case report. Int Urogynecol J Pelvic Floor Dysfunct. 1999; 10: 39–42.
7. Ganem EJ, Batal JT. Secondary malignant tumors of the urinary bladder metastatic from primary foci in distant organs. J Urol. 1956; 75: 965–972.

Tab. 1. Incidence metastáz karcinomu prsu v nálezech autopsií nemocných zemřelých na karcinom prsu

Citace	Počet autopsií	Počet metastáz do měchýře	% incidence
Hagemeister et al (16)	166	8	5 %
Pontes & Oldford (5)	85	6	7 %
Abrams et al (17)	167	4	2 %
Saphir & Parker (18)	43	0	0 %
Warren & Witham (19)	162	0	0 %
Total	623	18	3 %

Nejčastěji ve formě časté mikce a hematurie. Méně časté byly dyzurie, nykturie, inkontinence, urgence, retence moče a abdominální bolesti. Pět pacientů bylo asymptomatických.

Metastázy do močového měchýře se šíří přerůstáním z okolních struktur směrem z vnějších vrstev močového měchýře do mukózy nebo venozními emboly do serózy (4). S progresivním růstem korelují také symptomy (6, 9). Dokud tumor nedosáhne mukózy jsou příznaky vzácné.

Z toho vyplývá předpoklad, že incidence je ve skutečnosti vyšší.

Odhalit skutečnou incidenci se pokusilo několik studií založených na vyšetření močového

měchýře při sekci zemřelých pacientů, kteří byli postiženi metastatickým onemocněním karcinomu prsu (tabulka 1) (20). Ve všech případech byla incidence metastáz do močového měchýře nižší než 10 %.

Závěr

Navzdory nízké incidenci metastáz karcinomu prsu do močového měchýře je třeba na danou možnost pomýšlet a pacientky podrobit důsledné diagnostice.

Autorka prohlašuje, že zpracování článku nebylo podpořeno žádnou společností.

8. Haid M, Ignatoff J, Khandekar JD, Graham J, Holland J. Urinary bladder metastases from breast carcinoma. Cancer. 1980; 46: 229–232.
9. Mairy Y, Opsomer R, Donnez J, et al. Bladder metastases from breast cancer: 2 cases [in French] Acta Urol Belg. 1982;50: 87–90.
10. Perez-Mesa C, Pickren JW, Woodruff MN, et al. Metastatic carcinoma of the urinary bladder from primary tumors in the mammary gland of female patients. Surg Gynecol Obstet. 1965; 121: 813–818.
11. Poulakis V, Witzsch U, de Vries R, et al. Metastatic breast carcinoma to the bladder: 5-year followup. J Urol. 2001; 165: 905.
12. Rigatti P, Broglia L, Montorsi F, et al. Breast cancer metastases of the urinary bladder. Int J Tissue React. 1991; 13: 159–163.
13. Schneidau T, Stroumbakis N, Choudhury M, et al. Metastatic breast cancer to the bladder: a case report. Int Urol Nephrol. 1995; 27: 297–300.
14. Silverstein LI, Plaine L, Davis JE, et al. Breast carcinoma metastatic to bladder. Urology. 1987; 29: 544–547.

15. Williams JR, Stott MA, Moisey CU. Bilateral hydronephrosis secondary to breast carcinoma metastasizing to the bladder. Br J Urol. 1992; 69: 97–98.
16. Hagemeister FB Jr, Buzdar AU, Luna MA, et al. Causes of death in breast cancer: a clinicopathologic study. Cancer. 1980; 46: 162–167.
17. Abrams HL, Spiro R, Goldstein N. Metastases in carcinoma; analysis of 1000 autopsied cases. Cancer. 1950; 3: 74–85.
18. Saphir O, Parker ML. Metastasis of primary carcinoma of the breast, with special reference to spleen, adrenal glands and ovaries. Arch Surg. 1941; 42: 1003–1018.
19. Warren S, Witham EM. Studies on tumor metastasis; distribution of metastases in cancer of breast. Surg Gynecol Obstet. 1933; 57: 81–85.
20. Ramsey J, Beckman EN, Winter JCh. Breast cancer metastatic to the urinary bladder. Ochsner J. 2008; 8(4): 208–212. [PubMed Central (PMC)].